

LAILAN KAUPUNGIN
TURVALLISUUS-
SUUNNITELMA

Tavoitteena
TURVALLINEN LAILA

KAUPUNGINHALLITUS x.x.2024

Sisällys

1. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TARKOITUS JA TAVOITE	1
2. TURVALLISUUSKYSELY 1.-15.12.2023	1
3. MERKITTÄVÄ MÄÄRÄ KOKEE TURVALLISUUDEN HEIKENTYNEEN	2
4. KYSELYSSÄ ESILLE TULLEITA TURVALLISUUTA EDISTÄVIÄ SEIKKOJA SEKÄ EHDOTUKSET TURVALLISUUDEN LISÄÄMISEKSI	2
5. LIIKENNETURVALLISUUSKATSAUS.....	2
6. TULEVAT TOIMET TURVALLISUUSTILANTEEN PARANTAMISEKSI	3

1. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TARKOITUS JA TAVOITE

Kaupungin turvallisuussuunnitelmalla tarkoitetaan turvallisuutta heikentävien tai niitä vahvistavien asioiden kartoitusta sekä tähän tietoon perustuvaa suunnitelmaa kuntalaisten turvallisuuden parantamiseksi sekä onnettomuuksien ja häiriötilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Suunnitelman tavoitteena on yhteistoiminnan keinoin ennaltaehkäistä ja torjua onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia sekä häiriöitä sekä parantaa ihmisten turvallisuuden tunnetta.

Kunnille turvallisuussuunnittelu on väline asukkaiden turvallisuuden edistämiseen liittyvien tehtävien järjestämiseksi. Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Turvallisuus luo pohjaa hyvinvoinnille. Hyvinvointia ei voi olla ilman turvallisuutta. Turvallisuus on myös sosiaalista kestävyyttä. Asukkaiden turvallisuuteen panostaminen on siten osa kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Turvallisuus on myös kilpailukyky- ja kustannustekijä elinkeinoelämälle, minkä vuoksi kaupungin ja laajemman alueen turvallisuus liittyy kiinteästi sen taloudelliseen maineeseen, elinvoimaan ja kasvukykyyn. Ennakoivalla turvallisuustyöllä voidaan saada aikaan taloudellisia säästöjä kaupungille, koska onnettomuuksien, tapaturmien ja rikosten aiheuttamien vahinkojen korjaaminen on usein moninkertaisesti kalliimpaa kuin niiden ennalta estäminen.

2. TURVALLISUUSKYSELY 1.-15.12.2023

Laitilan kaupunki kartoitti sähköisellä kyselyllä kaupungin turvallisuustilannetta 1.-15.12. Kyselyyn pystyi vastaamaan suomen, englannin ja ukrainan kielillä. Vastauksia toivottiin niin vakituisilta asukkailta, va-

paa-ajan asukkailta, Laitilassa työssä käyville ja muilta Laitilassa aikaa viettäville henkilöiltä. Kyselyssä selvitettiin, millaisena turvallisuus Laitilassa koetaan ja mitkä paikat koetaan turvattomiksi.

Vastauksia kyselyyn saatiin 238. Yli 90 % vastaajista oli kaupungin vakinaisia asukkaita. Vastaajista 60 % asui tai pääasiallisesti oleskeli keskusta-alueella, 17 % kylätaajamassa ja 23 % haja-asutusalueella. Pääasiassa oma turvallisuus koettiin tällä hetkellä melko tai erittäin hyväksi (86 % vastaajista). Kotivarasta huolehtimisen suhteen on parantamisen varaa: vain 52 % vastaajista kertoi, että omassa taloudessa on huolehdittu kotivarasta.

3. MERKITTÄVÄ MÄÄRÄ KOKEE TURVALLISUUDEN HEIKENTYNEEN

Jopa 38 % vastaajista koki turvallisuuden Laitilassa heikentyneen jonkin verran tai selvästi viimeisen kahden vuoden aikana. Eniten omaa turvallisuuden tunnetta heikentäviksi seikoiksi nimettiin paikallinen liikennekäyttäytyminen ja poliisin vähäinen läsnäolo.

Sanallisissa perusteluissa huono liikennekäyttäytyminen mainittiin useimmin. Ajonopeudet ja autoilijoiden välinpitämättömyys koettiin etenkin harmillisiksi. Toistuvia vastauksia oli myös kasvaneista suurpe- tokannoista (etenkin susista), poliisin vähäisestä läsnäolosta tai rikollisen käyttäytymisen / häiriökäyttäytymisen kasvusta sekä ulkomaalaistaustaisten henkilöiden määrän lisääntymisestä.

Yhden tai useamman turvattoman tai vaarallisen paikan nimesi vastaajista lähes puolet. Yksittäisistä teistä mainittiin useimmin Garpintie. Muun muassa tien valaisua, huoltoa ja näkyvyyttä moitittiin. Yksi useimmin mainittu kohde olivat myös alikulut, joiden valaistus koettiin vajavaiseksi ja niihin meno koettiin turvattomaksi liian lujaa ajavien muiden tien käyttäjien vuoksi. Valottomat tai hämärästi valaistut tiet koettiin myös yleisesti turvattomiksi ja edelleen tämänkin kysymyksen vastauksissa mainittiin useasti petojen luoma turvattomuus.

4. KYSELYSSÄ ESILLE TULLEITA TURVALLISUUTA EDISTÄVIÄ SEIKKOJA SEKÄ EHDOTUKSET TURVALLISUUDEN LISÄÄMISEKSI

Omaa turvallisuuden tunnetta vahvistavista asioista selvästi muita vaihtoehtoja enemmän valittiin kodin olosuhteet (mm. paloturvallisuus) sekä asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus. Fyysisen lähiympäristön olot vahvistavat siis merkittävimmin omaa turvallisuutta.

Kyselyssä pyydettiin vapaamuotoisesti kertomaan keinoja, joilla turvallisuutta Laitilassa voisi parantaa. Ylivoimaisesti eniten avoimissa vastauksissa toivottiin poliisin läsnäolon lisäämistä. Vastauksia liittyen teiden kunnossapitoon, katuvalaistuksen lisäämiseen ja väylien kehittämiseen (esim. suojateillä) tuli myös runsaasti. Petokannan rajoitukseen liittyvät vastaukset olivat myös tässä kysymyksessä toistuvia.

5. LIIKENNETURVALLISUUSKATSAUS

Katsaus tieliikenneonnettomuustietoihin kertoo, että Laitilassa loukkaantumiseen tai kuolemaan johtaneita tieliikenneonnettomuuksia sattui vuosina 2019-2023 yhteensä 61 kappaletta. Eniten onnettomuuksia tapahtui vuonna 2023 (17). Samalla tarkasteluvälillä Varsinais-Suomessa tapahtui yhteensä 2070 onnettomuutta. Kun verrataan vahinkojen määrää suhteessa kaupungin asukasluukuun, henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia on Laitilassa Varsinais-Suomen kunnista seitsemänneksi eniten. Onnettomuuksista suurin osa tapahtui henkilöautoliikenteessä ja toiseksi eniten mopoilla tai moottoripyörällä liikuttaessa. Vähintään onnettomuuksista (5 %) tapahtui jalankulkijoille. Erityisesti nuorten 15-17-vuotiaiden osuus onnettomuuksista on Laitilassa poikkeuksellisen korkea verrattuna Varsinais-Suomen tai koko maan kuntiin. Kun tapahtuneet onnettomuudet muutetaan vertailutiedoksi 100 000 asukasta kohden, Laitilan luku on noin 900 kun Varsinais-Suomessa on noin 400 ja koko maassa 300. Seuraavaksi eniten Laitilassa onnettomuuksia tapahtuu ikäryhmässä 21-24. Onnettomuuksia sattuu Laitilan alueelle eniten valtatiellä sekä kantatiellä (55 %), muilla maanteillä (20 %) ja kaupungin teillä ja kaduilla (12 %). Laitilan korkea tieliikennevahinkomäärää selittää valtatie, mutta esim. Mynämäen ja Nousiaisten tieliikenneonnettomuuksien määrät ovat selvästi pienemmät, vaikka ne sijaitsevat saman valtatievarrella.

Liitteenä Onnettomuuskatsaus Laitila

6. TULEVAT TOIMET TURVALLISUUSTILANTEEN PARANTAMISEKSI

Tässä yhteydessä on kuvattu kyselytulosten suuria linjoja, mutta mainittava on, että kyselyn myötä on saatu varsin runsaasti erilaisia yksittäisiä huomioita ja kattava kuva siitä kokonaisuudesta, joka eri henkilöille luo turvallisuutta kaupungissa. Kyselytulokset käydään kaupungin johtoryhmässä ja toimialoilla läpi ja pyritään reagoimaan tuloksiin niiden vaatimalla tavalla. Kyselyssä tehty kartoitus on perusta kaupungin paikallisen turvallisuussuunnitelman tekemiselle. Suunnitelma on keskeinen työkalu kaupungin turvallisuustyössä, joka tekee turvallisuustoimista suunnitelmallisia ja ennaltaehkäisyyn pyrkiviä.

Tietyt kyselyn vastauksissa toistuvat kehittämistoimet ovat sellaisia, joihin kaupunki ei suoraan voi vaikuttaa. Poliisin toiminnan suunnittelu Laitilan alueella ei ole kaupungin toimivallan alaisuudessa, eikä kaupunki pysty esimerkiksi lisäämään poliisipartiointia kaupungissa. Kaupunki tekee yhteistyötä poliisin kanssa ja pystyy viestittämään kaupungin tarpeista. Yksi merkittävä yhteistyön tulos onkin pian nähtävillä katukuvassa: kaupungin keskustaan tulee uusia valvontakameroita, jotka toivottavasti vaikuttavat liikennekäyttäytymiseen.

Toinen seikka, johon kaupunki ei suoraan voi vaikuttaa, on petokannan hoito. Suurpetokantojen hoidon vastuu kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle, joka asettaa saalismäärät. Niiden perusteella Suomen riistakeskus myöntää lupia. Osaltaan kaupunki voi toki tehdä voitavansa petoihin liittyvän koetun turvallisuuden suhteen esimerkiksi petovaarakuljetuksia myöntämällä koululaisille. Verrattuna muihin kuntiin, joiden alueella on todennettu liikkuvan susilaumojia, Laitila on myöntänyt petovaarakuljetuslupia varsin paljon. Kuntalaisten huoleen on siis jo pyritty reagoimaan tarkoituksenmukaisesti.

Liikennevahinkojen suuri määrä erityisten nuorten tieliikenneliikkujiensa parissa on hälyttävää. Jo tehdyn vanhempien, koulujen ja nuorisotoimen valistus- ja kasvatustyön lisäksi tulee miettiä uusia keinoja saada onnettomuustapahtumien määrä pienemmäksi huomattavasti. Nuorten itsensä osallistaminen tähän työhön on ensiarvoisen tärkeää, jotta tehtävällä työllä olisi vaikuttavuutta.

Turvallisuustyössä on nähtävä yhteistyökumppanit, jotka tekevät omalla tehtäväalueellaan työtä, jolla on vaikutusta kuntalaisen turvallisuuden tunteeseen. Näitä tahoja ovat mm. seurakunta, Punainen risti,

vapaa palokunta vain muutamia mainiten. Myös alueen yritykset ovat keskeisiä toimijoita alueen turvallisuuskysymyksissä.

Turvallisuussuunnittelussa on hyvä koota alueen toimijoita ja sopia verkostomaisessa yhteistyössä yhdessä ja erikseen tehtävistä toimenpiteistä tunnistettujen turvallisuusongelmien ratkaisemiseksi tai vähentämiseksi. Järjestöt ovat tärkeitä verkostoyhteistyökumppaneita. Monilla järjestöillä on sellaista tietoa ja taitoa, jotka täydentävät viranomaisten osaamista. Järjestöt toteuttavat tehtäviä, jotka täydentävät kaupungin tuottamia palveluja. Järjestöt ovat myös kanava paikallisiin asukkaisiin, sillä ne toimivat usein lähellä ihmisten arkea.

Turvallisuussuunnittelulla ohjataan kunnan turvallisuustyötä, varmistetaan eri toimijoiden yhdensuuntainen toiminta, edistetään yhteisten resurssien hyödyntämistä ja vältetään päällekkäisyydet. Se edistää osallisuutta turvallisuustyössä ja mahdollistaa muodollisia rakenteita paremmin mm. hiljaisten signaalien välittymisen turvallisuustyöhön.

Verkostotoiminnalla voidaan tehokkaasti osallistaa alueen asukkaita turvallisuustyöhön järjestämällä erilaisia asukastilaisuuksia, turvallisuuskävelyitä, turvallisuuskyselyitä sekä tukemalla esimerkiksi kylien turvallisuustoimintaa. Useita osallistumisen keinoja hyödyntämällä mahdollistetaan eri-ikäisten ja eri taustan omaavien ihmisten osallistuminen. Vuoropuhelu asukkaiden kanssa edistää myös ihmisten omaa vastuunottoa turvallisuuteensa liittyvissä kysymyksissä.

Tavoitteena turvallinen Laitila:

tavoite	keinot	mittarit
Kaupungin tiealueiden turvallisuus	Valaistus, suojatiet, ajonopeudet - annettujen turvallisuuskyselyvastausten ongelmakohtien ratkaisujen selvittäminen ja toteutus	Turvallisuuskysely v. 2024 koetusta tiealueiden turvallisuudesta
Hyvien väestösuhteiden edistäminen	Kaikkien kunnassa asuvien kotoutumisen edistäminen; kotouttamistyö, tapahtumakutsujen kohdentaminen uusille asukkaille	Monikulttuurisuusneuvoston toiminta Kotouttamista edistävien avustushakemusten määrä (ja avustuksilla toteutettu toiminta)
Nuorten liikenneturvallisuus	Nuorten osallistaminen keinojen pohdintaan Oppilaitosten, nuorisotoimen, autokoulujen ja järjestöjen yhteistyö liikenneturvallisuuskasvatuksen parantamiseksi monipuolisin keinoin	Liikennevahinkotilastot